

Kollasega terviktekst tõstetud M3st ümber M2-te

Sinisega lisatud uus tekst

2.2.3. Meede 2: Kogukonnad ja elukeskkond

Meede 2: Kogukonnad, elukeskkond, energia ja uuendused

VIKO varasem praktika on kogukondade vaates olnud eelkõige suunatud nn pehmete tegevuste toetamisele. Piirkonna kodanikuühenduste arv on tasapisi kasvanud, kuid jätkuvalt on oluline nende võimekuse kasvatamine läbi teadlikkuse tõstmise, erinevate ühistegevuste jms. Endiselt on oluliseks ülesandeks ka **noorte kaasamine ning nende omaalgatuse ja praktiliste oskuste tõstmine**. Uute fookustena on kogukondade vaates esile kerkinud **turvalisuse ja toimepidevuse küsimused**, samuti terviseedendus koos vaba aja veetmise võimalustega. Tegevuste kõrval on võrreldes varasemaga jõuliselt esile kerkinud ka vajadus elukeskkonna investeringuteks. Piirkonna avaliku ruumi kvaliteet jätab kohati soovida (nt suuremates asulates), samuti on erinevad sihtrühma ühe olulise probleemina välja toonud vaba aja veetmise taristu vähesuse, mis on oluline elukeskkonna kvaliteedi tõstmiseks. Seetõttu on kogukondade ja elukeskkonna meetmest uuendusena võimalikud ka **investeringud terviseedendamise ja vaba aja veetmise võimaluste mitmekesistamiseks ning kogukondade turvalisuse ja toimepidevuse tõstmiseks**.

Nutikate energialahenduste meede oli VIKO strateegia 2015-2023 üks uuenduslikumaid algatusi. Aastaks 2023 on erinevate kriiside kontekstis energiavaldkond muutunud veelgi olulisemaks, samas on kiirelt arenenud ka teadmised ja tehnoloogia. Lihtsalt päikesepaneelide kasutamist enam nutikaks energialahenduseks pidada ei saa, tegu on juba tavapärase investeringuga, mida tehakse nt kulude vähendamiseks ning mis on juba ka majanduslikult otstarbekas. Tegevuse laiem eesmärk on liikuda osalise energiasõltumatusse poole – tarbida võimalikult palju kohapeal toodetud energiat, seda ka nt kogukondlikus vormis. Uute lahenduste ja koostöövormide kasutuselevõtmine (nt energiakogukonnad, vesiniku kasutamine jms) eeldavad aga teadlikkuse kasvatamist. **Energia- ja keskkonnateemade kõrval on VIKO strateegias võrreldes varasemaks uueks fookuseks ka rohe- ja ringmajanduse arendamine**, mis sarnaselt energiavaldkonnale eeldab esmalt teadlikkuse kasvatamist, mõistmaks valdkondade arenguga kaasnevaid uusi võimalusi ja väljakutseid.

Meetmest toetatakse nii investeringuid kui ka kogukondadele olulisi tegevusi (ühistegevusi). Taotlejateks saavad olla kolmanda sektori organisatsioonide kõrval ka KOVID.

MEEDE 2	KOGUKONNAD JA ELUKESKKOND, ENERGIA JA UUENDUSED
Eesmärk	VIKO piirkonnas on arukad, võimekad ja tervislike eluviisidega kogukonnad, paranenud on elukeskkonna kvaliteet. VIKO piirkonnas Meil on laialt levinud keskkonda säästvate ja uuenduslike lahenduste kasutamine. Noortele pakutakse

	<p>innovatsiooni läbi hariduse ja teadmiste kasvatamise.</p>
Tulemusnäitajad	<p>TN2.1: Projektidest kasu saanud elanike arv, sh noored</p> <p>TN2.2: Projekti tegevustesse kaasatud elanike arv, sh noored</p> <p>TN2.3 Tegevustesse kaasatud VIKO piirkonnas tegutsevate organisatsioonide arv</p> <p>TN2.3: Uute avalikuks kasutuseks olevate objektide arv</p> <p>TN2.4: Parendatud avalikuks kasutuseks olevate objektide arv</p>
Meetme osakaal (LEADER-meetmetest)	18%+ 9%
Fookused	<p>Teadlikkuse tõstmise tegevused ja investeeringud ning neid toetavad tegevused:</p> <p>Tegevused (ühistegevused):</p> <ul style="list-style-type: none"> 🏠 Kogukondade ja võrgustike toetamine ja võimendamine, teadlikkuse kasvatamine (koolitused, arendustegevused jms) 🏠 Noorte praktiline ja tulemuslik kaasamine (malevad, laagrid, noorte kaasamine tööjõuturule, uute innovaatiliste teadmiste jagamine, õpetamine jne) 🏠 Suurürituste korraldamine, mis kaasab suurel hulgal kohalikke elanikke 🏠 Eestvedajate ja tunnustamine ja motiveerimine 🏠 Terviseedendamise ja vaba aja võimaluste mitmekesistamisele suunatud tegevused 🏠 Kogukondade turvalisuse ja toimepidevuse tõstmisele suunatud tegevused 🏠 Piirkonna maine ja turundamisega seotud tegevused 🏠 Jäätmete taaskasutamine, rohe-ja ringmajandus jms

	<p> Uuenduslike keskkonnavaldkonna pilootprojektide elluviimine </p> <p> Investeeringud avalikuks kasutuseks suunatud objektidesse: </p> <ul style="list-style-type: none"> Terviseedendamise ja vaba aja võimaluste mitmekesistamisele suunatud investeeringud (vaba aja taristu, spordirajatised, rekreatsioonivõimalused jms) Kogukondade turvalisuse ja toimepidevuse tõstmisele suunatud investeeringud <p> Muud innovaatilised ettevõtlus- ja elukeskkonda arendavad lahendused </p> <p> Nutikad ja koostõised energialahendused </p> <p> Energia teemaliste projektide ettevalmistavad tegevused nt energiaaudit, ekspertide kaasamine, analüüsid </p>
<p>Mittetoetatavad tegevused, piirangud</p>	<ul style="list-style-type: none"> Projekteerimine Asendusinvesteeringud Projektijuhtimine Vabatahtlik töö <p> Hoonete soojustamine </p> <p> Päikesepaneelide paigaldamine </p> <p> LEADER -määrusest tulenevad välistused </p>
<p>Toetuse saajad</p>	<ul style="list-style-type: none"> Kolmanda sektori organisatsioonid (MTÜ, SA) Kohalikud omavalitsused <p> Mikroettevõtted </p>
<p>Nõuded toetuse saajale</p>	<ul style="list-style-type: none"> Tegevus/investeering peab toimuma VIKO piirkonnas Taotleja peab tagama investeeringu hilisemate haldus- ja hoolduskulude katmise
<p>Toetussummad (EUR)</p>	<p>Ühisprojektid:</p>

	<p>🏠 Maksimaalne toetussumma ~~20 000~~ EUR 10 000 EUR</p> <p>Investeeringuprojektid:</p> <p>🏠 Maksimaalne toetussumma ~~30 000~~ EUR 20 000 EUR</p>
Toetuse määr	<p>🏠 Kolmanda sektori organisatsioonid kuni 80%</p> <p>🏠 KOVid kuni 60%</p> <p>🏠 ~~Mikroettevõtted kuni 50%~~</p>
Väljundnäitajad	<p>VN2.1: Elluviidud ühisprojektide arv</p> <p>VN2.2: Elluviidud investeeringuprojektide arv</p> <p>VN2.3: Uuenduslike projektide arv</p>

~~20~~ Üldkoosoleku otsusega võib projekti maksimaalne toetussumma olla kuni 200 000 eurot (suurprojekt). Eelduseks on, et projektiga kaasneb suur mõju ja kasutegur piirkonna arengule.